

REFERAT

Slots og Kulturstyrelsens Udvalg for Bibliotekernes Interaktion og Lånesamarbejde (BIL-udvalget)

Slots- og Kulturstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Biblioteksenheden
Jeppe Bjerregaard Jessen

jep@slks.dk
Tlf. 3374 5247

23. oktober 2017

Referat af 6. møde i udvalget den 23. oktober 2017 kl. 12.00-14.00 i Slots- og Kulturstyrelsen

Deltagere

Hans Nielsen, Randers Bibliotekerne (repræsenterer Bibliotekschefforeningen)
Leif Andresen, Det Kongelige Bibliotek (repræsenterer Forskningsbibliotekernes Chefkollegium)
Kurt Mathiesen, VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (repræsenterer Lederforum for Special- og Forskningsbiblioteker)
Tina Woge Nielsen, Esbjerg Bibliotekerne (repræsenterer Referencefaggruppen (Bibliotekarforbundet))
Eli Greve, Syddansk Universitetsbibliotek (repræsenterer Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker)
Hella Hostrup, UC Syddanmark (repræsenterer Professionshøjskolernes Biblioteksledernetværk)
Henrik Haagensen, Det Kongelige Bibliotek
Bente Schade Poulsen, DBC
Nanna Agergaard, DBC
Mikkel Schou-Nielsen (konsulent i DDB, stedfortræder)
Jeppe Bjerregaard Jessen, Slots- og Kulturstyrelsen (mødeleder og referent, barselsvikar for Ole Olesen-Bagneux)

Afbud

Tine Vind, Slots- og Kulturstyrelsen
Preben Aagaard Nielsen, DDB (stedfortræder for Glenn Leervad-Bjørn, DDB)
Ole Olesen-Bagneux, Slots- og Kulturstyrelsen
Glenn Leervad-Bjørn, DDB (barselsorlov)
Pernille Saul, KOMBIT (repræsenterer It-faggruppen (Bibliotekarforbundet)) – har sendt kommentarer til udvalget d. 20.10.17 vedr. pkt. 4.
Lilli Mortensen, Vejle bibliotekerne (repræsenterer centralbibliotekerne)

Hanne M. Sørensen, Sønderborg Bibliotek (repræsenterer Danmarks Biblioteksforening), forsinket pga. misforståelse i forhold til den oprindelige mødeindkaldelse.

REFERAT

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Jeppé bød velkommen og informerede om sin rolle som vikar for Ole Olesen-Bagneux, der var på fædre-orlov.

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat af 5. møde i BIL-udvalget

- godkendt via mail af udvalget, men yderligere kommentarer er velkomne.

Der var ingen kommentarer.

3. BIL-udvalgets kommentarer til de skriftlige kommentarer til DDBs udviklingsplan for 2018

Der er indkommet fem hørings svar. Fra fire folkebiblioteker (Aarhus, Billund, Hvidovre og København), samt samlet hørings svar fra FFU'erne.

Preben har den 18.10.17 sendt en sammenstilling af hørings svarene til udvalgets medlemmer.

Mikkel orienterede om hørings processen og rammen for planen. Mikkel opsummerede de mere generelle bemærkninger, disse er ikke gengivet i referatet, men kan indhentes hos DDB efter behov.

Udviklingsplanen har fire indsatsområder, godkendt af DDBs koordinationsgruppe: 1. Adgang, 2. Søgning, 3. Samarbejde om infrastrukturen og 4. RDA-understøttelse.

I releaseplan 2017 indgik desuden områderne "Nødvendig udvikling" og "Overførte projekter" fra forrige releaseplan. I udviklingsplanen for 2018 er disse områder erstattet af områderne "Opgradering og konsolidering" og "Integration til eksterne systemer."

Vedr. Generelle bemærkninger til Udviklingsplanen:

FFU-kommentar til Københavns Bibliotekers hørings svar, hvor det anføres at der er behov for "en udviklingsplan for folkebibliotekernes DDB-specifikke udvikling". Dette ville, set med FFU-øjne være en særdeles fornuftig ting, som kan anbefales.

FFU-kommentar til Københavns Bibliotekers hørings svar, hvor det anføres at *"Udvikling af Danbib og de infrastrukturelle elementer har på positiv vis efterhånden en sådan karakter, at hensyn til lokale behov og interfaces' bør vægte tungere i prioritering, end understøttelse af en almen, fælles grænseflade (som fx bibliotek.dk)"*.

Hertil vil FFUerne understrege, at finansiering af den nationale infrastruktur ligger i bevillinger til bibliotek.dk og abonnemeter på DanBib og dermed er det primære sigte er at understøtte de nationale brugergrænseflader. Der er almen konsensus om at den nationale infrastruktur skal muliggøre lokalt genbrug, men det betyder ikke at lokale folkebibliotekers brug af den nationale infrastruktur skal prioriteres forud for den nationale anvendelse i bibliotek.dk og DanBib. Også derfor en særskilt "udviklingsplan for folkebibliotekernes DDB-specifikke udvikling" være hensigtsmæssig, idet der i denne så også skal indgå specifikt folkebiblioteksrettet udvikling af f.eks. databrønden.

Vedr. fokusområde 1. Adgang:

Kommentar til Hvidovres svar vedr. U18.1.6: Personlig digital betjening, om at EU's nye persondataforordning skal indtænkes i dette arbejde.

Der blev spurgt til om der er tilstrækkeligt fokus på Persondataforordningen (der træder i kraft pr. 25. maj 2018). Hertil blev der svaret, at der hos DBC er stærk fokus på kravene ift. Persondataforordningen.

Vedr. fokusområde 2. Søgning.

Det blev påpeget, at der skal være klar servicemål for svartider på søgeområdet, og at grundlæggende driftsstabilitet og performance kommer før alle andre aktiviteter.

FFU-kommentarer til Aarhus Kommunes Bibliotekers kommentar vedr. U18.2.7: Gemme og nulstille søgninger

"Det er uklart hvordan projektet spiller sammen med U18.1.6: Personlig digital betjening. Vi har svært ved at gennemskue hvor stort behovet for en sådan funktionalitet er hos slutbrugerne. Foreligger der en analyse heraf?"

FFU-kommentar hertil: Det er nødvendigt at kunne foretage en neutral søgning (også benævnt at nulstille) for at søgninger kan bruges i studiemæssig og videnskabelig sammenhæng. En søgning skal kunne verificeres for at kunne indgå i en opgaveløsning. Hvis et søgeresultat afhænger af en persons tidligere søgninger, alder, køn eller andet, så vil dette ikke være tilfældet.

Vedr. fokusområde 4. RDA-understøttelse

Det blev bemærket, at de afsatte 2000 timer til området på ingen måde er skudt over mål.

Vedr. fokusområde 6. Integration med eksterne systemer

Vedr. U18.6.4 Integration med Google: Hvidovres kommentar blev drøftet. Der var delvis undren over Hvidovres kommentar, og det blev fremført, at det synes underligt at ville formidle til borgere uden om Google. Det blev kommenteret, at det netop synes relevant, at arbejde med integration til Google, som beskrevet i Udviklingsplanen (høringsudgaven).

4. Vedligeholdelse af nationale specifikationer og vejledninger for teknisk interoperabilitet, herunder:

- Forslag om tilføjelse af ReturnInfo til Danish ISO 18626 profile for ILL transactions

I Danish ISO 18626 profile for ILL transactions afsnit 3.5 Supplying Agency Message tilføjes mellem tabel med DeliveryInfo og teksten "It is recommended to store information..." denne tabel:

ReturnInfo	Used for instruction about returning to another library (defined by ISIL) than the ISIL of requesting agency
ReturnAgencyId	ISIL.

Henvisning: Danish ISO 18626 profile for ILL transactions
http://biblstandard.dk/ill/dk/docs/Danish_ISO_18626_profile_for_ILL_transactions.htm

Baggrund: Med det nu fusionerede Det Kgl. Bibliotek er der mange forskellige fysiske lokationer og dette er nødvendigt at effektivisere returneringen af materiale, således at dette sendes til den korrekte lokation direkte – og ikke skal ekspederes en ekstra gang.

Der var opbakning til forslaget om anbefaling af tilføjelse af ReturnInfo til Danish ISO 18626.

Pernille Saul havde per mail af 20. 10.17 støttet forslaget og hertil anbefalet, at denne forankring fastholdes i Slots- og Kulturstyrelsen, at BIL-udvalget fremover inddrages på samme måde som ved Forslag om returinfo, og at der fremover ville kunne nedsættes ad hoc grupper under BIL-udvalget, fx til en udvidelse af den danske profil af EDItX.

Det blev anført at der skal følges op på denne anbefaling.

5. Orientering fra BIR

Orientering om RDA, herunder om nye katalogiseringsregler i Danmark og status for RDA-forberedelse. Der kan endvidere henvises til Katformat-nyt 2017:6.

BIR kunne i januar 2017 orientere om at pr. 1.1.2018 fryses de gamle katalogiseringsregler og opdateres ikke mere. Samtidig blev det dengang meldt ud, at den endelige dato for hvornår man katalogiserer efter RDA i Danmark ikke var fastlagt og at den danske udvikling følger i to spor: *1. tilrette regler mv.* (SLKS – udmøntet af BIR) og *2. teknisk udvikling* (DDB – udmøntet af DBC).

Status er nu: Den arbejdsgruppe Bibliografisk Råd nedsatte med henblik på at fastlægge en dansk oversættelse af terminologien i RDA har færdiggjort sit arbejde, og terminologi og definitioner er offentliggjort i RDA Registry.

Den danske RDA-profil – eller rettere Danish Policy Statements som profilen vil komme til at hedde - er færdigudarbejdet af redaktøren, bearbejdet via den af Bibliografisk Råd nedsatte arbejdsgruppe og endeligt tiltrådt af Bibliografisk Råd. Profilen indeholder blandt andet nødvendig dansk tillempling, uddybninger og danske afvigelser i forhold til RDA. Profilen er ikke publiceret endnu, i det profilen vil blive indskrevet i forbindelse med de relevante engelske regler i RDA, således at regel og specifik dansk vejledning ses i sammenhæng.

Vedr. RDA-udgave af danMARC2: RDA-formatarbejdsgruppen har startet arbejdet med at omsætte RDA i sin helhed og beslutningerne i den danske profil for RDA til danMARC2. Resultatet af arbejdsgruppens arbejde bliver både en række tilføjelser til danMARC2 med RDA-nødvendige felter/delfelter og en beskrivelse af hvordan specifikationerne i RDA skal udmøntes i brug af danMARC2 felter/delfelter.

Vedr. registrering af personer og korporationer: Der er under Bibliografisk Råd nedsat en arbejdsgruppe vedr. autoritetsdata. Opgaverne er specifikationer for anvendelse af autoritetsdata, ligesom der vil opstå spørgsmål i forbindelse med den tekniske implementering af autoritetsdata, der fagligt bør vurderes. Endvidere er der udarbejdet et regelsæt for bibliotekernes samarbejde om autoritetsdata og definitioner af niveauer for registrering. Det er ikke en forudsætning, at alle biblioteker leverer på højeste niveau.

Når et nationalt autoritetsdatarepositorium er etableret, åbner der sig muligheder for flere samarbejder: med arkiver og museer om data om historiske personer og med medier mv. om en autoriseret indgang til pålidelig information om aktuelle og historiske personer og korporationer.

Vedr. RDA-uddannelse: Der er nedsat en BIR arbejdsgruppe om uddannelse i bred forstand. Arbejdsgruppen skal i løbet af efteråret 2017 udarbejde et forslag til en plan for introduktion af RDA for både biblioteksansatte i almindelighed og katalogisatorer i særdeleshed.

META og Metaforum afholdt i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen og Bibliografisk Råd en temadag om RDA d. 8. juni 2017, hvor det overvejende fokus var den konkrete overgang i Danmark.

Links til oplæg fra temadagen hér: <http://bfmeta.dk/wp/?p=2497>

Vedr. RDA-toolkit: Hele RDA oversættes ikke til dansk, men kun terminologien. Teksten til den danske profil er dog selvfølgelig på dansk. Det nuværende Toolkit er lukket for opdateringer, mens der arbejdes på et nyt toolkit, der forventes klart d. 13. juni 2018. Den danske profil og den danske terminologi skal indgå her. I forbindelse med arbejdet med det nye toolkit, bliver der redigeret kraftigt i RDA. Der vil være en ekstra opgave at opbygge den danske profil til den ny struktur, i det den danske profil er udarbejdet efter den nuværende version af RDA.

Vedr. teknisk implementering i hovedtræk: Der arbejdes med en konkretisering af de tekniske opgaver. En række af opgaverne forudsætter et samspil mellem arbejdet med regler og specifikationer i regi af Bibliografisk Råd og den tekniske forberedelse i regi af DDB og DBC.

I forslag til Udviklingsplan 2018 for bibliotekernes fælles IT infrastruktur indgår opgaver primært fra fase 1. Der vil blive taget fat på at forberede nogle af opgaver i fase 2 i løbet af 2018 og efterfølgende trin vil der blive arbejdet med delvist parallelt.

- Trin 1 indeholder færdiggørelse af en række specifikationer for at kunne forberede den praktiske katalogisering af RDA og implementering af katalogisering efter RDA (i danMARC2).
- Trin 2 rummer overgangen til at bruge et fælles autoritetsdatarepositorium.
- Trin 3 indeholder skiftet til registrering med entiteter særskilt for værk, udtryk og manifestation og med et autoritetsdatarepositorium i et åbent Linked Open Data format. Dette trin udtrykker således paradigmeskiftet med et endeligt opgør med kartotekskortmodellen.
- Trin 4 er et udtryk for at vi forlader MARC-formatet og overgår til at bruge et Linked Open Data format (forventet BIBFRAME) og dermed sikrer en langt større åbenhed.

Der er tale om en generel oversigt, da både BIRs forberedelser og den tekniske implementering i fælleskatalogen ikke kommer til at følge denne opdeling

stramt – og ikke alle dele af biblioteksvæsenet kommer til at implementere alt på samme tid.

Spørgsmål: der var spørgsmål om hvornår, det er relevant for folkebiblioteker at interessere sig bredt for dette. Hertil blev der svaret, at det afhænger bl.a. af toolkit. Man kan afvente udmelding efter BIR-mødet i december 2017.

6. Orientering fra DBC

DBC har afholdt en række informationsmøder med nyt om udviklingen i DBC - bl.a. om netpunkt, søgning i danbib, RDA og øvrige produkter.

De har været velbesøgte og der er også kommet en række relevante kommentarer i relation til netpunkt og nogle af de valg, der er truffet.

Det har været de praktiserende "biblioteksmennesker", som har deltaget i møderne.

Om udviklingen: netpunkt 1.0 er snart i mål. Dvs. en version med søgning, visning, bestil og BOB-basen. Den bliver sendt til test i arbejdsgruppen, som har været vejledende for udviklingen og kan samtidig testes blandt bibliotekerne. Den kommer til at køre sideløbende med den nuværende netpunkt.

Vedr. adgangsplatformen på bibliotek.dk: udviklingen er genoptaget efter en periode på pause. Forventes klar i løbet af november.

Vedr. søgeprojekterne: test af suggester bliver snart mulig, dels i en "bagende-version" og dels implementeret i en test-grænseflade for at kunne vurdere op imod en række test-cases bl.a. på baggrund af den brugerundersøgelse, som blev foretaget på DDB-CMS og bibliotek.dk i starten af 2017.

DBC har iværksat en lille kampagne rettet mod gymnasierne, hvor bibliotek.dk indgår sammen med markedsføring af Forfatterweb og Faktalink.

Operation Dagsværk-kampagne retter sig også i år mod test af bibliotek.dk blandt gymnasieelever - i år i Slagelse.

Om driftssituationen: ugentlige møder med deltagelse af DDB. Der er foretaget forskellige tiltag til at løse forskellige aspekter af driftsproblemerne, bl.a. mere hardware.

Der bliver løbende meldt ud til bibliotekerne via mailinglisten danbib-info.

7. Evt.

Der blev opfordret til, at Slots- og Kulturstyrelsen i højere grad inddrager BIL-udvalget fast. En mulighed kunne være at SLKS udarbejder et årshjul.

Herudover opfordrer udvalget til at det inddrages adhoc i højere grad, i relevante sammenhænge.